

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd *Sprekend verleden*

En Maria zeide: Mijn ziel maakt groot den Heere.

Lukas 1:46

De Lofzang van Maria wordt in de theologie het 'Magnificat' genoemd. Die naam komt van de eerste woorden in de Latijnse versie. *Magnificat anima mea Dominum*. Mijn ziel maakt groot de Heere. Maria zong die woorden tijdens haar bezoek aan haar nicht. Toen ze het huis binnenkwam, sprong de nog ongeboren Johannes van vreugde op in de moederschoot van Elizabeth. En daarna zong Elizabeth haar lofzang. En die dingen zijn voor Maria een prediking. Zo bevestigt de Heere de boodschap van de engel Gabriël aan haar ziel: 'U zult een Zoon baren. En Hij zal de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden en God de Heere zal Hem de troon van Zijn vader David geven'. En als Maria dit allemaal hoort en ziet en gelooft, dan kan ze niet zwijgen. In haar lofzang klinkt de ootmoed en de nederigheid door. Maria was door de engel *de gezegende onder de vrouwen* genoemd. En door Elizabeth: *de moeder mijns Heeren*. Zoals Maria is er maar één in heel de geschiedenis geweest. Op unieke en onherhaalbare manier is zij begenadigd geweest. God heeft Zich op wonderlijke wijze verenigd met haar vlees en bloed.

De Roomse kerk heeft daar allerlei dwalingen omheen gemaakt. Alsof Maria een bijzonder mens was. Maar dat was ze niet. Ze was geen heilige, ze is niet onbevlekt ontvangen, ze is ook niet ten hemel opgenomen. Dat zegt de Bijbel nergens. En ze heeft zichzelf ook niet groot gemaakt, maar ze begint God groot te maken.

En dat mag wel een wonder heten. Zeker na het ontvangen van zo'n unieke en bevoorrechte plaats. Moest zelfs de grote apostel Paulus niet eerlijk belijden dat hij een doorn in zijn vlees nodig had? Anders zou hij zich gaan verheffen vanwege 'de uitnemendheid der openbaringen'. De zonde van zelfverheffing is altijd een bedreiging voor de mens, ook voor kinderen van God. Denk maar aan David en Hizkia. De zonde van hoogmoed is immers de oerzonde.

Maria is echter een toonbeeld van ootmoed. Zij is het voorbeeld van een 'doorgeleide' vrouw. Die uitdrukking wordt nog weleens gebruikt. Echt doorgeleide mensen vindt je in de diepte. Doorgeleid in hun lage staat. En in die beleving wordt het zo'n wonder dat God naar ze omziet. *Omdat Hij de nederheid Zijner dienstmaagd heeft aangezien*. Maria zingt een ootmoedig danklied voor de genade die God haar heeft bewezen. Daar klinkt heel de blijdschap van haar ziel in mee. Maar haar lofzang eindigt daar niet in. Daar moeten we maar goed op letten. Bijbelse lofzangen eindigen nooit in de mens en zijn gevoel. Niet in de bevinding en de ervaring.

De echte lofzangen eindigen in God. En natuurlijk gaat dat niet buiten de bevinding om. Maar de diepste bedoeling

van Maria is om God groot te maken. En de hoofdlijn in haar lofzang is, dat ze de Heere priist omdat Hij gedacht heeft aan Zijn genade. In het zenden van Zijn Zoon Jezus Christus heeft God gedacht aan Zijn barmhartigheid.

Als we deze lofzang analyseren, dan zien we dat de onbezweken trouw van God daarin centraal staat. En dat ondanks de ontrouw van de mens. Ondanks de zonden en het ongeloof. Ondanks dat de wereld in het boze ligt. Ondanks dat het verbondsvolk Israël de Heere keer op keer heeft vergeten en verlaten en andere goden is nagevolgd. God had er lang geleden al een einde aan kunnen maken. God had kunnen zeggen: en nu verlaat Ik u definitief. dat had Hij tegen Israël kunnen zeggen. En Hij had het ook tegen ons kunnen zeggen.

Maar Maria zegt het te midden van een boze wereld, en te midden van een ontrouw volk: God heeft gedacht aan Zijn genade. Hij houdt getrouw Zijn Woord. Hij gedenkt aan Zijn barmhartigheden.

En daarom maakt ze Hem groot. Ze gaat goed van God spreken. Want dat betekent het eigenlijk.

En als wij die genade kennen, dan zijn er toch ook de tijden van verwondering en aanbidding? Dan kun je soms toch huppelen van zielenvreugd, dan krijg je toch een verlangen om God gróót maken?

Maria kon er niet bij dat God naar haar heeft willen omzien. Het is voor haar een onbegrijpelijk en eeuwig wonder dat God met Zijn genade in haar bestaan is gekomen.

En daar wordt ook vandaag iets van herkend. Al is het anders dan bij Maria. Haar situatie was uniek.

Maar die genade is dezelfde genade. En die verwondering is dezelfde verwondering. Want dat wonder is even groot. *Mij, de grootste der zondaren, is barmhartigheid geschied.*

M.A. Kempeneers

Spotten met de zwaartekracht

*Daniël 5:3
Toen bracht men voor de gouden vaten, die men uit den tempel van het huis Gods, die te Jeruzalem geweest was, weggevoerd had; en de koning en zijn geweldigen, zijn vrouwen, en zijn bijwijven dronken daaruit.*

“Wie de spot drijft met de zwaartekracht, zal te pletter vallen”, zo zei eens iemand. En daar zullen we het allemaal mee eens zijn. Iemand die van een flat afspringt vanuit de gedachte dat hij kan vliegen, kan een poosje denken dat het lukt. Maar uiteindelijk zal de zwaartekracht aan die gedachte een wrede einde maken. In geestelijk opzicht zijn er ook mensen die zoiets doen. Zij spotten op een vreselijke manier met de levende God. En omdat Die vooralsnog niks lijkt te doen, denken ze dat ze ongestraft daarmee door kunnen gaan. Totdat ze de grens passeren die God gesteld heeft. Psalm 73 zegt: ‘Zij storten van de top van eer in eeuwige verwoesting neer’.

De Meden en de Perzen hebben het koninkrijk van Babel veroverd. De hoofdstad is al in hun handen. Alleen de paleisburcht is nog niet veroverd. Maar in dat paleis wordt feestgevierd. Tijdens dat feest zit koning Belsazar op zijn troon. En in zijn dwaasheid en dronkenschap geeft hij een goddeloze opdracht. Hij laat de gouden en zilveren bekers halen die buit gemaakt zijn uit de tempel van Jeruzalem. En als die bekers gehaald zijn, dan gebruiken ze die om eruit te drinken. Dat is een regelrechte belediging van de God van Israël. Terwijl ze hun eigen goden prijzen, zo lezen we in vers 4: *‘dronken zij de wijn, en prezen de gouden, en de zilveren, de koperen, de ijzeren, de houten en de stenen goden’*. En de waarachtige en levende God wordt veracht. Zijn Naam en Zijn dienst worden door het slijk gehaald. Belsazar spotte met God door de heilige bekers uit de tempel te gebruiken voor zijn dronkemansfeest. Alles uit de tempel blonk immers van de heiligheid des Heeren. Alles was gereinigd en geheiligd, alles moest gezalfd worden om de heiligheid van God uit te beelden. Maar nu drinken dronkemansmonden uit de heilige bokalen. Dronkemansstemmen lallen de lof van de afgoden en lasteren de God van Israël. Dat is typerend voor het ondergaande Babel. Het Babel van de oudheid en het Babel van de eindtijd. We lezen in Openbaringen 16-18 dat in de eindtijd de opzettelijke en lasterlijke ontheiliging van God en Zijn dienst zal toenemen.

En we zien het in onze tijd. Het is onvoorstelbaar wat de mens durft te zeggen over God. Als je hoort hoe de cabaretiers over God en Zijn Woord durven spreken; als je ziet hoe de mensen daarom lachen, dan rijzen de haren je te berge. Spotters zoals Hans Teeuwen, Theo Maassen en Youp van 't Hek. Zij noemen hun optredens ‘kunst’. En ze hebben een groot publiek. Het is volgens hen ‘maatschappij-kritisch cabaret’, waarin ‘op eigenzinnige manier maatschappelijke gebeurtenissen en tradities worden geanalyseerd’. Ook het belachelijk maken van Jezus en het christendom valt daaronder.

Maar, jongelui, ze kunnen het noemen wat ze willen, maar het blijft spotten met de levende God. Opvallend is trouwens wel dat deze zogenaamde maatschappij-kritische cabaretiers niets durven te zeggen over de Mohammed en de islam. Sinds de moord op Theo van Gogh liet Youp van 't Hek op zijn woorden en laat hij grappen over de islam of moslims achterwege. Want, zo zegt hij: ‘Ik heb geen zin om te sterven voor zoiets’. En Hans Teeuwen zegt dat hij een islamversie van de film ‘Life of Brian’ (een vreselijke spotfilm over de kruisiging van de Heere Jezus) niet zou durven te maken. Dat is volgens hem ‘smeken om een fatwa’ (islamitisch doodvonnis).

Deze cabaretiers maken echter een grote vergissing. Ze denken slechts te doen te hebben met mensen. En inderdaad, dan hebben ze van sommige moslims meer te vrezen dan van christenen. Maar dat is slechts korte-termijn-denken. Op korte termijn zullen ze misschien geen gevolgen ondervinden van het spotten met God. Maar uiteindelijk zal Hij op een ontzagelijke manier ingrijpen. Psalm 36 zegt:

*Het trots gedrag des bozen doet
Mij spreken in ‘t beklemd gemoed:
“Gods vrees is uit zijn ogen”;
Wijl hij zolang zichzelf vleit,
Tot God zijn ongerechtigheid
Niet langer kan gedogen.*

Dat gold toen voor Belsazar. De Heere gedoogde het niet toen de heilige tempelvoorwerpen werden bezoedeld en bespot. We lezen aan het einde van het hoofdstuk: *In dienzelfden nacht, werd Bélsazar, der Chaldeën koning, gedood*. Maar het geldt vandaag nog. Als mensen de Heere en Zijn dienst belachelijk blijven maken. Misschien duurt het een poosje. Want de Heere is lankmoedig. Hij heeft geen lust in de dood van de goddeloze. Maar aan dat geduld komt een keer een einde.

Het is net als met het spotten met de zwaartekracht. Dat kan een paar ogenblikken duren. Maar langer niet. De Heere laat veel langer de spot met Zich drijven. Maar ergens wordt de grens bereikt. Jongelui, bedenk dat. En als je op YouTube misschien weleens filmpjes van dit soort cabaretiers tegenkomt: kijk er niet naar! Want je kunt dat niet verantwoorden.

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

Wat gebeurt er. DL hoofdstuk 5 art. 5

Recenseren is niet onbekend. Regelmatig staan er recensies in diverse bladen of tijdschriften. We lezen een beoordeling van een boek of artikel. Wanneer het gaat over de Bijbel, dan is het geen onbesproken boek. Dat wil niet zeggen dat iedereen er aandacht aan besteedt. Voor zeer velen is de Bijbel een gesloten boek. Dat aantal neemt toe. Vele jongeren weten niets van de Bijbel en de opmerking is niet vreemd: De Bijbel, wat is dat? Er is toch wel gebed voor jongelui die niets weten? Er is toch wel een doorgeven aan de kerkelijke jeugd hoe rijk Gods Woord is?

Gods Woord

De Bijbel is Gods gave aan ons. Wanneer het nu over Gods Woord gaat, dan dienen we te belijden en te handhaven: De Bijbel is Gods Woord. Het is niet zoals de eeuwen door al gehoord wordt, dat Gods Woord in de Bijbel staat. Dat zou betekenen dat de mens bepaalt wat Gods Woord is. Vandaag heerst dit heel sterk. Gods Woord is de grootste martelaar. Het gevolg hiervan is dat de Bijbel op theologisch, ethisch en sociaal terrein ruimte gaat bieden. Men heeft een aangepaste Bijbel. Men zegt: ons denken en spreken is niet tegen de Schrift. Zo gaat het gereformeerde denken al meer wijken. Voorheen was overwegend: wat niet naar de Schrift is tegen de Schrift. Nu is de opinie: wat niet tegen de Schrift is, is naar de Schrift. Deze moderne gedachte over de Schrift zij verre van ons. Het 'zo zegt de Heere' en 'er staat geschreven' behoort in alle opzichten te domineren. Het is ook volop Bijbels een band te kennen aan het verleden. Zeker, in

de eerste plaats een band aan de leer van God in Zijn Woord. Daar zijn de leer van Jezus Christus en de leer van de apostelen bij betrokken. De kerkgeschiedenis geeft ons veel goede Bijbelse zaken. Welk een personen heeft de Heere aan de kerk gegeven. In de kerk voor de kerk laten werken. Het Woord van Judas is geen verleden tijd. 'Zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven, en u te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is.' (Judas: 3). Die heiligen behoren niet tot het verleden. De ene heilige algemene Christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen is daarvan een bewijs. Wat nu geschreven is of wordt beleden in de kerken mag geen aanvulling of enige verandering zijn van het belijden der kerk, maar een onderstreping daarvan. Zeker, bepaalde punten kunnen verduidelijkt of hertaald worden, maar conform met wat beleden is. Zo is datgene wat in de Leerregels staat geen achterhaalde zaak. Het is actueel. Het geeft veel stof tot overdenking.

Toorn

In artikel 5 staat dat God Zich zeer vertoorn over de grove zonden. Zijn kinderen staan daar niet buiten. God de Heere beware ons voor grove zonden. Een kind van God belijdt oprecht: ik ben een zondaar en ik doe zonde. Het is een realistische erkenning. Er zijn zonden in gedachten, woorden en werken. Paulus zegt zelfs het volgende: 'Ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.' (Rom. 7:7). Gode zij dank blijft het niet bij een eenzijdige belijdenis. We kunnen het duidelijk lezen in Romeinen 7. Wie de Heere kent en vreest weet van het geschrevene af. God haat de zonde en bijzonder komt Zijn toorn over ingrijpende zonden. Men vertoont God door die bedreven zonden en vervalt in de schuld des doods. Elke zonde, zelfs de verkeerde gedachte die niet naar de Wet is, is strafbaar. De Heere

wijst erop in Zijn Woord. We lezen zelfs dat elke zonde ingaat tegen Gods liefde, lankmoedigheid en verdraagzaamheid. Wat is de algemene genade in Christus gevuld. Want Zijn liefde is er voor leven en spreken. Zeker de grove zonden gaan ver en diep. Zij laten veel zien en daarom wordt Gods toorn bemerkt. Ook vandaag? Laten we niet rondkijken, maar opmerken en goed lezen wat er in het Woord staat omtrent de eindtijd. De Heere volvoert Zijn raad en doet Zijn welbehagen. Het eindoordeel staat vast. De gerichtsdag komt. Het eeuwig wel en het eeuwig wee is aanstaande. God de Heere is een God der waarheid. 's Heeren geduld neemt een einde. De dag van bekering, van zalig worden, eindigt. Nu is er verschil in zonden en zo in het zondigen. Maar de zonde op zich staat niet los van de doodstraf. Die gedachte gaat niet te ver. Het klasieke avondmaalsformulier gaat niet te ver door te belijden: wij komen niet tot dit avondmaal om daarmee te bevestigen dat wij in onszelf volkomen en rechtvaardig zijn, maar in tegendeel. Aangezien wij ons leven buiten onszelf in Jezus Christus zoeken, zo bekennen we daarmee (onderstrepen) dat wij midden in de dood liggen. In het gaan naar de avondmaalstafel wordt heel wat beleden. Wordt het niet onderschat?

Bedroeven

Wat nu verder gelezen wordt in art. 5 staat niet los van de toorn van God. Het bedroeven van de Heilige Geest. De Heilige Geest is de grote Werker. In de prediking van Jezus wordt duidelijk gewezen op de werkelijkheid hoe en waartoe de Heilige Geest werkt. Hij is ook de Inwoner op aarde. Hij is aanwezig. Rijk en groot. Hij is Werkmeester en Voorbidder. De Vertrouster, de Leraar, door God de Vader gegeven op grond van de verdienste van Jezus Christus. Paulus had hier een open oog voor. Vandaar dat het gebed van Paulus voor de Efeziërs was: 'De Vader van onze Heere Jezus geve u naar de rijkdom

Zijner heerlijkheid met kracht versterkt te worden door Zijn Geest in de inwendige mens opdat Christus in uw harten wone en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt' (Efeze 3:16 en 17). Paulus waarschuwt Efeze voor een ernstige, ingrijpende zaak. 'En bedroeft de Heilige Geest Gods niet, door Welken gij verzegeld zijt tot de dag der verlossing.' (Efeze 4:30). Het bedroeven van de Heilige Geest is heel iets anders dan het zondigen tegen de Heilige Geest. Het bedroeven van de Heilige Geest is een zaak die wij goed op ons moeten laten inwerken, want zij is niet gering. Bedroeven raakt het heilvolle, innige, getrouwe werk van de Heilige Geest. Zo had David ook de Heilige Geest leren kennen. Vandaar dat hij indringend en smekend bad: Verwerp mij niet van Uw aangezicht en neem Uw Heilige Geest niet van mij (Psalm 51:13). De Heilige Geest heeft geen enkele gemeenschap met de zonde. Hij wil dit ook niet. De Heilige Geest kunnen smarten aangedaan worden (Jes. 63:10). De Geest wordt bedroefd en kan zich terug trekken. Van Saul staat beschreven: En de Geest des Heeren week van Saul en een boze geest van de Heere verschrikte hem (1 Sam. 16:14). De Geest des Heeren verliet Saul. Zo ver komt het niet bij een kind van God. Echter, de gevolgen van bedreven zonden worden bemerkt. Laten we onthouden dat de Heilige Geest meer is dan een kracht. De Heilige Geest is geen onpersoonlijke kracht, maar een Persoon. Hij is God, één met de Vader en de Zoon. Onder het Oude Verbond was hij reeds aanwezig en werkzaam. Er wordt ook profetisch op Hem en Zijn werk gewezen. Het is rijk vervuld in het Nieuwe Testament. We kunnen het lezen en wat Hij deed doet Hij nog. Het gebed tot de Geest mag er zijn in alles en voor alles. In de prediking en zo in het onderwijs mag de Heilige Geest niet ontbreken. Het lijkt soms of het accent meer ligt op het geloof en op het geloven dan op de Heilige Geest en Zijn werk. Er dreigt verschraling in geestelijk onderwijs. Wat van de Heilige Geest beschreven staat dient een dienaar van het Woord eigen te zijn. Prof. Van der Meiden zei: Het behoort vlees en bloed te zijn. Daar hoort ook het bedroeven van de Heilige Geest bij. Bedroeven spreekt van een ernstige zaak. Het raakt en treft een ander. Een persoon die me

kent en pijn doet. Het gebeurt door houding, woord en daad. Toegepast op de Heilige Geest zegt Jesaja: Zij hebben Zijn Heilige Geest smarten aangedaan (Jesaja 63:10). Over de Heilige Geest dient niet gering gedacht te worden. De Heilige Geest werkt op aarde en neemt intrek in het zondaarshart. De Heilige Geest wordt Inwoner, sterker, Hoofdbewoner. Levend en werkend. Wat nu met de Heilige Geest gedaan kan worden, staat in het Woord beschreven. Het kan komen tot het bedroeven van de Heilige Geest. Gebeurt dit, dan heeft het leven met de Heilige Geest niet meer de boventoon. Handel en wandel, spreken en zwijgen en het denken worden niet meer beheerst door de Heilige Geest. Het godsdienstig leven verflauwt. Het hartelijk gebedsleven neemt af. De zondag en de kerkdienst, verliezen waarde en doel. Er is alleen vormendienst. Een ernstige zaak kan volgen. Voor een tijd kan men verbreken de oefening van het geloof.

Gevolgen

Welk een gebeuren. Het gebedsleven en zo het geloofsleven tanen. Op den duur is men tevreden met vormen dienst. Het geloofsleven verzwakt. De hoop gaat wijken en de liefde vermindert. De geestelijke strijd wordt nage laten. Alleen het geestelijk verleden kan spreken. Nu lezen we in artikel 5 nog meer. De consciëntie, het geweten, kan zwaarlijk, ernstig, verwond, gekwetst worden. De stem van het geweten zwijgt dan. De gevolgen blijven niet uit. Wat kan het toegeven aan de zonde, het zondeleven, te

weegbrengen. Wie genade kent, heeft geen vrede, geen rust. De toegang tot Gods genadetroon schijnt gesloten. Wanneer God de Heere in Christus door Zijn Geest niet getrouw bleef, kwam het tot afval. De voorbede van de Middelaar Jezus Christus staat niet buiten Gods bewaring. Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoude. Voor een tijd kan het gevoel, het besef van de genade weg zijn. Dat genade genade is, dat genade een rijke Godsdaad is. Genade verdiend door het bloed van Jezus. Genade geschonken aan een zondaar. Genade werkt in een zondaar. Genadebeleving en genadeoverdenking leiden tot grote, rijke gevoelvolle gedachten van de drie-enige God. Wat kan Psalm 36:2 berijmd hartelijke gezongen worden. Maar dit alles wijkt als het gevoel, het besef van de genade er niet meer is. Leidt dit tot berusting? Een zich erbij neerleggen? Aanvaarden wat er in de Schrift staat? Die trouw houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken van Zijn handen. Waar geestelijk leven gekomen is, daar wordt verstaan, dat niets erger is dan het zondigen tegen Gods liefde. Men belijdt en kent: Uw algehele onttrekking aan mij is verdiend, maar ik kan U niet missen. Heere, keer weder. O God van mijn heil en doe te niet Uw toornigheid over mij (Psalm 85:5).

M.C. Tanis

Van de redactie

Kerstdagen en jaarwisseling

De beide Kerstdagen liggen voor ons alsook de jaarwisseling. De Heere geve gezegende diensten op die dagen. De Heere sterke rouwdragenden, Hij gedenke zieken en geve dat ons blad ook in het jaar 2015 weer mag verschijnen.

Verschijsning volgende nr.

Het laatste nummer van ons blad in 2014 hebt u gekregen. Het eerste nummer van het jaar 2015 zal verschijnen: D.V. dinsdag 6 januari 2015. Kopij graag binnen dinsdag 23 december, dit in verband met de Kersdagen.

AvH

INTEGRATIE

Een politiek onderwerp, toch ook een kerkelijk verschijnsel. Ook in de kerk is integratie nodig. Misschien kan de kerk hierin iets leren van de maatschappij.

Er wonen ruim drie miljoen allochtonen in Nederland. Sinds de strijd voor een kalifaat in het Oosten zijn we ons meer bewust geworden dat ons land een probleem heeft. Het geldt min of meer van heel Europa. We krijgen behoorlijk last van allerlei moslimextremen. We staan bloot aan aanslagen, we zijn op straat niet zo veilig meer, vreemdelingen worden veel te duur voor de staatsfinanciën. Het probleem kan alleen opgelost worden door integratie. Vreemdelingen moeten zich voegen naar onze cultuur en naar onze regels. Asscher zit ermee in zijn maag. Turkije heeft hem op de vingers getikt. Hij spant zich in om enerzijds geen Wilders te lijken en anderzijds om tegemoet te komen aan de aanzwellende wens van velen om vreemdelingen hun plaats te wijzen.

Wat heeft dat nu met de kerk te maken? In kerken dreigen er ook twee blokken te ontstaan: er zijn de gewone gemeenten en daarnaast hebben we een groeiend aantal missionaire gemeenten; deze bevinden zich vooral in de grote steden en ze stellen zich ten doel de maatschappij bekend te maken met het Evangelie. Dat is een goed streven, wat ons allen moet bezig houden. In de pers verscheen recent een discussie over dit verschijnsel van kerkplanting of gemeentestichting. Die gedachtewisseling laat ik hier rusten. Het bracht mij wel op een idee. Ik heb natuurlijk geen moeite met de pogingen die worden ondernomen richting de wereld. Deze pogingen hebben te maken met de verhouding Kerk en wereld. Met een wijde term "apostolaat" genoemd. Hierin gaat het om het Evangelie voor de wereld. Iedere christen moet het eens zijn met de gedachte dat we een roeping hebben ten opzichte van onze onbekeerde landgenoten. De ontmoeting met hen vindt vooral in de steden plaats. Het is ook waar dat deze activiteiten naar de wereldling toe om een bijzondere aanpak vragen. Maar welke aanpak? Een gewone kerkelijke gemeente heeft daartoe de instrumenten niet, zo wordt gezegd. Men is daar teveel naar binnen gericht. Ik las dat br. ten Brinke (Hoop voor Noord) dat geen bezwaar vindt (?) Dus: we roepen bijzondere bijeenkomsten, c.q. gemeenten in het leven. Men noemt ze inderdaad "gemeenten". Recent gebeurde dat ook in Assen. In die speciale gemeenten kunnen ongelovigen terecht. Het is een prachtig ideaal: de wereld onderwijzen. Het is de roeping van iedere christen. Maar ik stel een vraag bij dit verschijnsel. Gebruiken we het goede middel om dit doel te bereiken? Wijst Gods Woord ons deze weg? Er doen zich immers enkele nare bijwerkingen voor. In zulke gemeenten heerst een vrijere vormgeving, het taalgebruik is anders, soms wordt anders omgegaan met de kinderdoop, kortom, zulke diensten komen tegemoet aan de wens om soepeler en flexibeler vormen te hanteren. Het kan

ook voorkomen dat er in een gemeente zijn die moeite hebben met deze of gene en die deswege een "legtitieme" afscheiding bewerken. Een gevolg van de opkomst van bijzondere gemeenten is niet zelden dat de bestaande gemeenten achteruit gaan.

Dit zijn slechts bijwerkingen bij een goed medicijn? Maar is het medicijn zelf wel goed? Hoe gaat het verband er uitzien tussen deze twee soorten gemeenten? Het moet één kerk worden. Maar dat is geen haalbare mogelijkheid. Integendeel, liturgie en prediking wijken te veel af om ooit samen Christelijk Gereformeerd te zijn of te worden. Hier ligt de kiem voor een splijtzwam. Is er geen andere manier? Hier valt nu de term "integratie". In tegenstelling tot al deze activiteiten wil ik pleiten voor de eigen gemeente, de gewone Chr. Geref. Kerk ter plaatse. Deze gemeente, ik mag ook zeggen, uw en mijn gemeente heeft de roeping om in deze wereld te staan. Deze gemeente mag niet alleen maar naar binnen gericht zijn, maar ze moet een stad op een berg zijn. Haar leden moeten zo leven dat zij wervend tussen de mensen staan: "Kom ga met ons en doe als wij". Als er andere schapen zijn, niet van deze stal, dan moet het worden één kudde en één Herder. Waarom zou een vreemdeling vreemd blijven in een gemeente die open moet staan voor de ander? Dit wil ik geestelijke integratie noemen. Geen aparte gemeenten, maar de vervulling van psalm 87: "De Filistijn, de Tyrier, de Moren zijn binnen u, o Godstad, voortgebracht". Hoe bestaat het dat we met Handelingen 2 in de Bijbel toch werken aan een splijting binnen de kerk? Integratie: leer de taal van de kerk spreken, leer de gebruiken van de gemeente kennen, leer de God van Naomi dienen. Bestaande vormen binnen de bestaande kerken kunnen en moeten zo blijven als ze zijn; als de Heilige Geest mensen toebrengt, groeit er een geestelijk verstaan. U begrijpt het: de Kerk moet dus zichzelf blijven. Het is goed om een drive naar de wereld te hebben. Maar voor sommigen wordt dat het een en het al. Niet verwonderlijk als men meent zelf geestelijk aangeland te zijn. Voorheen lag de lat, als we het hadden over evangelisatie, minder hoog. Zondaren moeten allen, in en buiten de kerk, bekeerd worden en waar dat gebeurt, kan de gemeente hen allen bevatten. Insiders zullen misschien denken dat ik niet goed bekend ben met de praktijk. Maar over welke praktijk spreken we dan? De praktijk der godzaligheid alleen is bepalend voor ons allen.

n.b.: Toen ik dit artikel al geschreven had, las ik vandaag (4/12) dat Prof. Kennedy (GKV) vrijwel geen nut ziet in de missionaire gemeenten.

P. Roos

Christus en de Samaritaanse vrouw (5)

Jezus zeide tot haar: Geef Mij te drinken. (Want Zijn discipelen waren heengegaan in de stad, opdat zij zouden spijze kopen.) Zo zeide dan de Samaritaanse vrouw tot Hem: Hoe begeert Gij, Die een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaanse vrouw ben? Want de Joden houden geen gemeenschap met de Samaritanen. (Johannes 4:7b-9)

Vorige keer zagen we: Door Gods voorzienige leiding wordt de Samaritaanse vrouw bij de Jakobsbron gebracht. Als ze daar is aangekomen, stelt Christus haar een vraag: 'Geef Mij te drinken'.

Daarmee doet de Heere Jezus iets heel ongebruikelijks. Want het was bepaald niet gewoon dat een Joodse man op een eenzame plaats een onbekende vrouw – hier zelfs een Samaritaanse – aansprak.

Dorstende Borg

En toch zegt de Heere Jezus: 'Geef Mij te drinken'. Waarom? Hutcheson noemt twee redenen. De eerste reden is: De Heere Jezus had werkelijk dorst. Hij is – behalve waarachtig God – ook waarachtig Mens. En als Mens heeft Hij hier werkelijk dorst. Zoals Hij straks opnieuw zal dorsten. Als Hij daar hangt aan Golgotha's kruis, in de brandende hitte van Gods toorn. Dan zal Hij het uitroepen: 'Mij dorst!'

Christus lijdt dorst. Op een onvergelykelijke wijze. Zijn lijden gaat veel dieper dan het lijden van welk dorstig mens op aarde ook. Immers, in de brandende dorst die Hij leed, heeft Hij Gods brandende toorn over de zonde geproefd. En als Borg draagt Hij de last van die toorn. Voor wie? Voor al de Zijnen. Die het met al hun vuile zonden verdiend hebben om te komen op de plaats, waar een mens het uiterste van zijn vinger niet meer in het water kan doppen om zijn tong te verkoelen (Luk. 16:24). Voor zulke ellendigen! Ja, ook voor de Samaritaanse. Want ook deze ellendige zondares is door de Vader aan Christus gegeven, opdat Hij haar zou zalig maken.

Evangelieprediking

'Geef Mij te drinken' – er is nog een tweede reden waarom de Heere Jezus dat vraagt. Hij wil zo ook een gesprek tot stand te brengen met de Samaritaanse vrouw. Een gesprek over het levende water! En dan daalt Hij zo diep af, dat Hij Zich als het ware buigt tot onder deze vrouw. Want Christus vraagt de vrouw om een gunst: 'Geef Mij te drinken'. Als een arme, dorstige Reiziger staat Hij voor haar. Zó diep vernedert Hij zich dat Hij Zich ogenschijnlijk afhankelijk maakt van de gunst van deze vrouw.

Dat is iets wat de Heere Jezus nog doet. In de prediking van het Evangelie zoekt Christus zondaren te spreken. En wat buigt Hij Zich dan diep over naar zondaren. Hij zou kunnen bevelen en gebieden. En ook dat doet Hij. Maar tegelijk geldt: 'Hij nodigt en bidt de zondaar' (Hellenbroek). 'Mijn zoon, mijn dochter, geef Mij uw hart!' 'Wij bidden u, van Christus wege, alsof God door ons bade: Laat u met God verzoenen!'

Veelzeggend antwoord

Hoe reageert een mens op dit verzoek? Veelzeggend is het antwoord van de Samaritaanse: 'Hoe begeert Gij, Die een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaanse vrouw ben?' Zeker, het zou kunnen, dat daar iets van verbazing en bevreemding in doorklinkt.

Maar dat is niet het enige. In deze woorden klinkt vooral afwijzing. Spot. Vijandschap. De Samaritaanse vrouw bedoelt te zeggen: Anders wilt U niets met ons te maken hebben. Maar nu U dorst hebt en U blijkbaar zo arm bent

dat U niet over een putemmer beschikt, ja, nu hebt U me nodig.

Beseffen we wat hier gebeurt? Urenlang heeft Christus gelopen door de brandende zon. Om de Samaritaanse vrouw op te zoeken. Arm en dorstig zit Christus bij de bron. Om haar rijk te maken (2 Korinthe 8:9).

Nu zoekt Hij het gesprek met deze vrouw. En om dat gesprek te openen, vraagt Hij om een kleine gunst. Een teug water. En wat doet de Samaritaanse? Ze weigert Hem de minste gunst. Ze voegt Hem bitse, afwijzende woorden toe.

Onthullend antwoord

Wie van ons heeft zijn beeld herkend in deze vrouw? Van nature zijn wij – u en ik – geen haar beter. We mogen nog zitten onder de prediking van vrije genade. Maar hoe verkeren we er van nature onder? Als vijanden van God en vijanden van Christus. De lieflijke aanbieding van levend water waarmee God tot ons komt, verwerpen we. Of we vervormen en misvormen het aanbod eerst en denken het vervolgens aan te nemen. Zoals de Samaritaanse vrouw dat straks ook zal doen (vs. 15).

Wat is het nodig dat Christus als de grote Profeet en Leraar een mens ontdrekt aan zijn vijandschap en verzet. Wat is het nodig dat Christus als de strijdende en overwinnende Koning Zelf de weerstand en vijandschap in het hart overwint. 'Gord Uw zwaard aan de heup, o Held, Uw majesteit en Uw heerlijkheid!'

A.J.T. Ruis

Het jaareinde (op verzoek)

We kunnen na het vorige artikel vast wel concluderen dat het vroeger niet beter was dan nu. Maar kunnen we dan wel zeggen dat het nu erger is dan vroeger? Ik denk dat we daar volmondig ja op kunnen en moeten zeggen. De Bijbel geeft ons op die vraag een duidelijk antwoord.

Gods Woord is waar; het houdt ons voor: we brengen onze jaren door, als een gedachte, als een droom. Wie houdt de vaart der tijd in toom? Tweeduizendveertien ging voorbij; het predikt ernstig u en mij: de mens ijlt naar de eeuwigheid, we leven hier maar korte tijd.

Als deze waarheid wordt aanvaardt, dan wordt een dag, een uur meer waard! Dan wordt een dag: genadetijd, en mijd ik oppervlakkigheid. Dan zie ik hoeveel tijd 'k ontving, het aantal dagen, niet gering! En tegenover Gods geduld, staat mijnerzijds een hoge schuld.

Tweeduizendveertien is voorbij. Bekeer o grote God ook mij! Dat ik verlost van al mijn schuld, met uw genade word' vervuld!

“ *Ons lieve land werd weer
gespaard, voor oorlogsleed
opnieuw bewaard.*

Tweeduizendveertien: wereldwijd, terreur en ramp en oorlogsstrijd. De schepping zucht en kermt en hijgt, en wordt van alle kant bedreigd. Onzekerheid, ja angst neemt toe. En velen sterven, levensmoe. Al heeft men 't leven nog zo lief, het maakt ook velen depressief.

Ons lieve land werd weer gespaard, voor oorlogsleed opnieuw bewaard. God maakte weer een onderscheid; heeft het verwonderd en verblijd? Het heidendom brengt donk're nacht, Gods heilzaam Woord wordt diep veracht. Maar Gods geduld nam nog geen end. Hebt u, heb jij Zijn Naam erkend?

Tweeduizendveertien is voorbij. Bewaar o grote God ook mij! Dat ik bewaard, ondanks mijn schuld, met dankbaarheid mag zijn vervuld!

Ook kerkelijk is veel gebeurd. Gemeenten zijn verdeeld, gescheurd. De kerkverlating gaat maar door, verlaten wordt het goede spoor. Ook hoorden we met regelmaat, van christenen vervolgd, gehaat. Zij drukten Jezus' voetstap na, en bleven staand', door Gods gena. Toch ging ook 't werk des Heeren

voort. Gepredikt werd alom Zijn Woord. Het Woord keert nimmer ledig weer, en draagt zijn vruchten telkens weer. Nu 't oude jaar is heen gesneld, is 't goed dat u de preken telt. God toont in alles wat Hij bood: Ik heb geen lust in uwe dood! Tweeduizendveertien is voorbij. En zegen grote God ook mij! Dat ik bekeerd door Woord en Geest, een hart ontvange dat U vreest!

Het jaar dat ging bracht diepe smart, van rouw en leed in menig hart. Het sterven van uw man, uw vrouw, hult u voortaan in diepe rouw.

Zo onverwachts ontviel een kind; 't zij jong, of ouder, zeer bemind. Nu huilt uw hart de ganse dag. Nooit hoort u 't meer, haar stem, zijn lach. Het eind van vaders leven kwam. Een ziekte doofde moeders vlam. 't Is levens' loop, zo zeggen wij. Nu staan wij op de voorste rij. In 't jaar dat heenging viel uw maat. De buurman stierf zomaar op straat. De dood van kind'ren grijpt u aan, hen door hun ouders aangedaan! Tweeduizendveertien is voorbij. En troost o grote God ook mij! Waar moet ik vluchten met mijn leed, dan slechts tot U, Die ziet en weet...

Het kruis dat 'k droeg, 't begin van 't jaar, dat draag ik nog, en 't is zo zwaar. Het onbegrip, die eenzaamheid, ik voer alleen die zware strijd. Een ander hoopt en bidt en wacht, soms flonk'ren sterren in die nacht. Hoe mooi een ster ook stralen mag, u wacht toch op de nieuwe dag. Is er een onbeleden schuld? Is 't hart met wroeging soms vervuld? Weet u niet meer hoe 't verder moet? Vraagt u zich af: hoe komt het goed? Weer and'ren worst'len met de dood. Want God ontmoeten werd hun nood. Hun harten hunkeren naar vree. God weet ervan, want 't is hun bee!

Tweeduizendveertien is voorbij. Om Jezus' wil, denk toch aan mij! In rouw en smart, in strijd in nood, o red mijn ziele van de dood! U blijft Dezelfde, Heere God. Al wisselt steeds het aardse lot. Dat Uwe gunst mij toch bewaar', ook straks weer in het nieuwe jaar.

K. Hoefnagel

Weeklacht

Jeremia 7:29b

En verhef een weeklage op de hoge plaatsen, want de HEERE heeft het geslacht Zijner verbolgenheid verworpen en verlaten.

Godeloosheid loopt altijd uit op geweën, zuchten en rouwklagen.

Onder de zonde die aantrekkelijk is, schuilt een adder. Het einde is het verderf.

Grote smart

Wanneer de treurigheid het hart heeft ingenomen, uit zich dat op verschillende manieren. De tong spreekt treurige woorden. Er wordt gejammerd en geklaagd. De profeet Jeremia roept niet op tot bekering, maar tot weeklage. De weeklacht spreekt niet van boetvaardigheid, maar van rampspoed en ellende. Oosterse volken maken veel misbaar als een sprake is van verdriet. Aan de andere zijde is er uitbundige vreugde bij voorspoed. Er waren klaagvrouwen onder Israël. Verder staat er: 'En verhef een weeklage.' Bij het klagen verheft de tong zich steeds naar het gehemelte om woorden uit te spreken. Dit gebeurt met kracht en ernst, luid, met groot geroep en getier. Het geeft de grootheid en de zwaarte van de weeklacht aan. Er zal geschreeuwd worden vanwege de gekomen oordelen. Er wordt aan toegevoegd: 'Op de hoge plaatsen.' Hier kunnen afgodische hoogten mee bedoeld worden. In het algemeen betekent het alle heuvelachtige, bergachtige, hoge plaatsen. Op hoge plaatsen wordt de stem duidelijk en ver gehoord. Vaak zijn de bergen woeste en eenzame plaatsen. De Joden zullen verdreven zijn uit hun steden en woningen en zullen moeten zwerven op de bergen. Oosterse volken waren vaak gewend te weeklagen op de platte daken van de huizen. Soms werd op de daken ook afgoderij bedreven.

Toepassing

Zie eens wat een droefheid er zal komen voor het goddeloze Juda. Het zal niet genoeg zijn het hoofdhaar af te scheren en weg te werpen, maar het zal zo erg zijn dat er bitter gekermd zal worden. De hoge plaatsen, de daken en de bergen zullen weergalmen van een naar getreur. Zij zullen over zichzelf bitter kermen zoals men bitter kermt over een enige zoon. Zo handelt de Heere God met een zorgeloos, met een onbekeerlijk volk. Nadat Hij lang genoeg opgeroepen heeft tot boetvaardigheid en tot treuren over de zonden, geeft Hij het volk over aan een smartelijk weeklagen over de ellende. Er is veel reden om te vrezen dat Nederland en dat de Kerk in Nederland iets dergelijks zal overkomen. De Kerk in Frankrijk weet wat die weeklacht is. Die weeklacht doet het hele christendom beven en treuren. De Heere heeft Zijn toorn uitgestort. Ook in andere landen is die weeklacht

te horen. De Kerk wordt opgejaagd als een veldhoen op de bergen. Er is reden om de stem te verheffen van de hoogte. Laat ons dit niet zien wat er ook in Nederland kan gebeuren? Hoort u niet hoe Frankrijk treurt, hoe Savoye piept, hoe Hongarije zucht, hoe erg het in de Palz is, hoe Engeland in gevaar is omdat daar Roomse vorsten heersen? Houdt u zich doof voor dit alles? Blijft Nederland zorgeloos? Blijft bekering uit? De Heere waarschuwt ons door dit alles. Als Nederland doof blijft, zal de Heere ook in ons land een weeklage doen opheffen op de hoge plaatsen. Misschien nog bitterder en droeviger dan in andere landen. Er zijn vluchtelingen uit die andere landen tot ons gekomen. Misschien zal er voor Nederlanders geen enkele toevlucht zijn. De Heere heeft reden genoeg het onboetvaardige, onbekeerlijke Nederland te straffen en de inwoners van ons land als ballingen om te laten zwerven onder de volken. Dan zou er over ons land een weeklage opgeheven worden. De Heere waarschuwt ons door het voorbeeld van naburige landen. De Heere zegt als het ware: Ik zal ook uw feesten in rouw en uw liederen in weeklacht veranderen. Wordt wijs, voordat de kwade dag van onze verwoesting komt. Denk om uw vrede en om uw behoud. Gods gramschap kan nog afgebeden worden. Indien u niet wilt weeklagen over uw ellende, weeklaagt dan over uw zonden. Dat is het enige middel om het oordeel van God te ontgaan. Treurt over uw ongerechtigheid. Klopt op uw heup. Een ieder klage vanwege zijn zonde. Buigt u zo voor de Heere neer. 'Bekeert u tot Mij met uw ganse hart, en dat met vasten en met geweën, en met rouwklage. En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot den HEERE uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid en berouw hebbende over het kwade.' Joël 2: 12 en 13. Het moet uit het hart komen, het moet gemeend zijn. In het openbaar dient het beleden te worden wat misdaan is. Er zou verlenging van onze vrede zijn. De Heere zou verheugd dat boetvaardig klagen horen en zou land en Kerk genadig zijn. Er zou geen klacht, maar vreugde zijn. Er zou vrede zijn voor Sion en welvaren voor Jeruzalem.

A. van Heteren

Dringende oproep Calvijn Seminarie!

Voor het nieuwe studiejaar is er grote behoefte aan studiemateriaal voor een verantwoorde toerusting van voorgangers.

Help hen met een gift op:

NL 02 INGB 0000 320 666

t.n.v. Stichting China

Dank u.

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

**Tot de zomervakantie
naar Texel...**

WEEKEND/
MIDWEEK
€119*

WEEK
€149*

De Verrassing
Bungalowpark

www.deverrassing.nl of bel 0222 31 89 06

* Vanafprijs, geldig tot de zomervakantie 2014

**Is DE DOOP GELIJKTIJDIG
DE WEDERGEBOORTE?**

De Puriteinen en onze vaders leren anders!
Daarom wil de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht de WAARHEID weer terugbrengen in de Duitssprekende landen.

Zie onze website www.svhed.org voor informatie.
Of bel 0345 - 58 08 10, ook voor een presentatie.

Voor giften: NL35 ABNA 0548 9879 20.

RST
Zorgverleners

Verpleging & Verzorging

**“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”**

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

Steun een evangelist!

Wat mag de Woord-verkondiging in China u kosten?

Uw gift online via onze website of op rekeningnummer:
NL59 INGB 0003 1555 32

‘Onbereikten’ bereiken in de hooggelegen bergdorpen van China. Evangelisten trekken er dagelijks op uit.

Adopteer een evangelist!
Voor € 25 per week kunnen zij hun werk doen.
Helpt u hen?

Bonisa
ZENDING

Maarten Luther, Loflied op Gods goedheid, Psalm 65, gebonden, 78 blz., € 11,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2624-6.

Het boekje is een preek van Luther over Psalm 65. Luther hield deze preek in 1534. De Psalm wordt tekst voor tekst behandeld. Bij elk vers wordt eerst de Luthervertaling weergegeven, daarna de Statenvertaling. Op blz. 76 spreekt Luther over vers 12b van Psalm 65 'En Uw voetstappen druipen van vettigheid.' We lezen daar het volgende: "Daarom zeggen ook degenen die onderwijs geven in de akkerbouw, dat de voetstappen van de Heere de akker vet moeten maken. Want er is geen betere mest om de akker te bemesten dan die welke van de schoenen van de Heere valt. Dat is, dat waar hij Zelf telkens heeft gelopen of Zijn voetstap heeft gezet, de akker vet zal worden en goed zal dragen. Wij moeten Hem dan ook wel danken dat Hij daar Zelf loopt en toezicht houdt, als wij Hem in plaats van hebzuchtig te zijn maar de ruimte geven en alles bij Hem zouden zoeken. Immers, waar God niet wandelt, kan ook niets gelukken. Daar zijn de voetstappen van de duivel, en die zorgt ervoor dat alles sterft en te gronde gaat."

Ds. W. Visscher, Ik kom haastelijk, Overdenkingen over de Openbaringen, gebonden, 139 blz., € 16,50, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-6278-0613.

De auteur is predikant van de gereformeerde gemeente van Amersfoort. De kernboodschap van het boek Openbaring is dat het Lam zal overwinnen. Dit boek is het laatste deel uit een serie van vijf over het boek Openbaringen. Behandeld wordt Openbaring 17 t/m 22. De Heere leidt de geschiedenis naar de nieuwe hemel en de nieuwe aarde waarop gerechtigheid wonen zal. Het slot van het boek Openbaring laat zien hoe het zal aflopen met Gods vijanden. Zij zullen door het Lam overwonnen worden. Voor Gods Kerk wacht een heerlijke toekomst. We besluiten met enkele woorden uit de laatste preek die in dit boek is opgenomen: "We gaan op de eeuwigheid aan. Ons leven moet verklaard liggen in Gods Woord. We kunnen niet behouden worden door het spreken van mensen. We kunnen alleen behouden worden door het spreken Gods in onze ziel. Het gaat erom: 'Ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord.' En als dat waar wordt, dan begrijpen we niet meteen het hele Woord. Dat blijft een voortdurende worsteling en een voortdurende strijd. Maar dan hebben we wel Gods hele Woord lief. Dan mag er niets af en dan hoeft er ook helemaal niets bij."

*Rust en ontspanning
in de prachtige
Vulkaaneifel!*

*dichtbij
Friedensstimme-gemeente*

**Ruime
appartementen te
huur**

Intl.: 0049-6594258990 en

www.huizesolagratia.nl

**Voor Bed en Breakfast
of meerdere dagen**

Op het mooiste plekje
op Urk direkt aan het
IJsselmeer.

U kunt bellen:
0527-687823 of
0636571002.

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting
Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 17,50 per jaar. Abonnementsprijs Verenigde
Staten en Canada \$ 17,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk
1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

DIGIBRON Bookstore

DAT IS EEN HOOFDSTUK *apart*

LEES *meer*
VAN UW
FAVORITE
AUTEUR BIJ
BOOKSTORE!

MAAK KENNIS MET EEN NIEUWE EN BETERE MANIER VAN BOEKEN KOPEN.

BookStore is een nieuwe online boekenwinkel met een apart en innovatief karakter. U kunt nauwkeurig zoeken in het unieke aanbod van waardevolle boeken over theologie, geloof en zingeving. Bij BookStore krijgt u direct nauwkeurig resultaat per hoofdstuk te zien uit het unieke aanbod. Vervolgens kunt u een hoofdstuk apart, of zelf een persoonlijke uitgave samenstellen en deze direct bestellen. Alle boeken zijn ook verkrijgbaar als eBook.

DAAROM BESTELT U BIJ BOOKSTORE:

*online boekwinkel met
nauwkeurige zoekfunctie*

*in 3 eenvoudige stappen
online bestellen als
eBook of in print*

*uniek aanbod van
waardevolle boeken
over theologie, geloof
en zingeving*

*bestel losse hoofdstukken
en/of stel een persoonlijke
uitgave samen*

bookstore.digibron.nl